

Παραγωγή & Τυποποίηση Ελαιολάδου από Μικρούς Παραγωγούς

Η **ελιά** και το **ελαιόλαδο** αποτελούν ίσως τα πλέον **παραδοσιακά προϊόντα** της Ελλάδας, με την καλλιέργεια της ελιάς και την παραγωγή του ελαιόλαδου να χάνονται στο βάθος του χρόνου. Από την **Μινωική περίοδο** μέχρι σήμερα, ο καρπός της ελιάς αποτελεί βασικό στοιχείο της κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας του τόπου μας.

Παρόλη λοιπόν την τεράστια παράδοση και το γεγονός ότι η χώρα μας κατέχει την **τρίτη** θέση στην **παγκόσμια παραγωγή ελαιόλαδου** και την **πρώτη** σε **εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο** εντότοις τα οικονομικά οφέλη για τον **Έλληνα ελαιοπαραγωγό** είναι αρκετά περιορισμένα, αφού το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών αφορά **χύμα ελαιόλαδο**.

Ενδεικτικά, ενώ το 2007 η συνολική ποσότητα εξαγωγών ελαιολάδου προς τις χώρες της ΕΕ ανήλθε σε **104.000** τόνους, μόνο **8.500** τόννοι αφορούσαν **τυποποιημένο ελαιόλαδο** (ποσοστό **8%**). Η υπόλοιπη ποσότητα **95.500** τόνοι (ποσοστό **92%**) αφορούσαν **χύμα ελαιόλαδο**. Επιπλέον 9.400 τόννοι ελαιολάδου διατέθηκαν σε Τρίτες χώρες (όλο εμφιαλωμένο). (Πηγή: *Διεθνές Συμβούλιο Ελαιολάδου*).

Πολλά θα μπορούσαν γραφτούν για την καλύτερη αξιοποίηση της παραγωγής και την **βελτίωση** του **εισοδήματος** των **ελαιοπαραγωγών**. Μία πιθανή εναλλακτική λύση αποτελεί και η χρήση **μικρών συγκροτημάτων ελαιοτριβείων ψυχρής έκθλιψης (εξαγωγής εν ψυχρώ)**, διφασικών, **χωρίς υγρά απόβλητα**, με δυνατότητα επεξεργασίας ελαιοκάρπου από **50-350 κιλά/ώρα**.

Είναι χρήσιμο να αναφέρουμε ότι μόνο στην γεωγραφική περιοχή της **Τοσκάνης** (Ιταλία) υπάρχουν **11.500 ελαιοπαραγωγοί** που παράγουν ελαιόλαδο που κατατάσσεται στην κατηγορία προϊόντων **Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης** (ΠΟΠ) και **Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη** (ΠΓΕ) . Η **μέση τιμή ανά λίτρο** του ελαιόλαδου των παραπάνω κατηγοριών (ΠΟΠ και ΠΓΕ) ανέρχεται στα **11,58 Ευρώ** (Στοιχεία έτους 2008 - Πηγή: *Ιταλική Στατιστική Υπηρεσία (ISTAT)* - Πηγή: *Ιταλικό Ινστιτούτο Ερευνών Αγροτικής Αγοράς (ISMEA)*).

Τα μικρά (50-350 κιλά ελιάς την ώρα) διφασικά (χωρίς υγρά απόβλητα) συγκροτήματα εξαγωγής ελαιόλαδου του ιταλικού εργοστασίου **Toscana Enologica Mori** δίνουν την δυνατότητα σε **μικρούς και μεσαίους παραγωγούς ελαιολάδου** να παράγουν το **δικό τους ελαιόλαδο** σε συνθήκες και ποιοτικές προδιαγραφές που θα καθορίζουν αποκλειστικά αυτοί, **συσκευάζοντας και τυποποιώντας** το προϊόν τους με τελικό στόχο να επιτύχουν την **καλύτερη δυνατή τιμή** στην **εγχώρια και ξένη αγορά**.

Κάθε **διφασικό ελαιοτριβείο ψυχρής έκθλιψης**, ερασιτεχνικό ή επαγγελματικό, του ιταλικού εργοστασίου **Toscana Enologica Mori** (TEM), αποτελείται από τα παρακάτω μέρη:

- **σπαστήρας**, ο οποίος μετατρέπει τον ελαιόκαρπο σε "**πάστα**" (ζύμη ελιάς), μέσω σφυριών (μαχαιριών) τα οποία περιστρέφονται με υψηλή ταχύτητα
- **μαλακτήρας (μίξερ)**, όπου γίνεται η επεξεργασία (μάλαξη) της "**πάστας**" (που δημιουργήθηκε στον **σπαστήρα**) για **25-45 λεπτά** (ανάλογα με το είδος της ελιάς)
- **ντεκάντερ-φυγοκεντρικό**, όπου 2 κύλινδροι περιστρέφονται με ταχύτητα 2800-3500 rpm (στροφές ανά λεπτό) και με διαφορά ταχύτητας 500 rpm (στροφές/λεπτό) ενώ μετά από 5-15 λεπτά θα δούμε να βγαίνει το **ελαιόλαδο** από την μια έξοδο και η "**πάστα**" (στερεά υπολείμματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως **ζωοτροφή, καύσιμη ύλη, βελτιωτικό εδάφους - λίπασμα** στα δέντρα ή στον κήπο) από την άλλη έξοδο. Η "**πάστα**" (διφασική πυρήνα) αποτελείται από το κουκούτσι, την ψύχα ελιάς, την υγρασία που προκύπτει από την επεξεργασία της ελιάς και λάδι σε ποσοστό 3%-4%.

Κατά τη διάρκεια της παραπάνω διαδικασίας παραγωγής **άθερμου ελαιόλαδου** με τη χρήση των διφασικών ελαιοτριβείων ψυχρής έκθλιψης **Toscana Enologica Mori** (TEM), **δεν δημιουργούνται υγρά απόβλητα** ούτε απαιτείται η παρουσία νερού στον ντεκάντερ.

Οι παρακάτω τύποι των διφασικών ελαιοτριβείων ψυχρής έκθλιψης **Toscana Enologica Mori** απευθύνονται σε **ερασιτέχνες** και **μικρούς παραγωγούς ελαιολάδου**:

- **FRANTOINO**, με μέγιστη δυναμικότητα 50 κιλά ελαιόκαρπο / ώρα. Η συνολική ισχύς του είναι 3Kw (μονοφασικό ρεύμα). Είναι ιδανικό για **οικιακή χρήση** ή **πολύ μικρούς παραγωγούς** που η συνολική **ημερήσια συγκομιδή ελαιόκαρπου** δεν ξεπερνά τα **200-250 κιλά**.
- **FRANTOINO PLUS**, με μέγιστη δυναμικότητα τα 80 κιλά ελαιόκαρπο / ώρα. Η συνολική ισχύς του είναι 3Kw (μονοφασικό ρεύμα). Είναι ιδανικό για **οικιακή χρήση** ή **πολύ μικρούς παραγωγούς** που η συνολική **ημερήσια συγκομιδή** ελαιόκαρπου δεν ξεπερνά τα **300-400 κιλά**.
- **FRANTOINO PROFY**, με μέγιστη δυναμικότητα τα 120 κιλά ελαιόκαρπο / ώρα. Η συνολική ισχύς του είναι 6Kw (τριφασικό). Είναι ιδανικό για **μικρούς παραγωγούς** που η συνολική **ημερήσια συγκομιδή ελαιόκαρπου** δεν ξεπερνά τα **500-600 κιλά**.

Τα παραπάνω μηχανήματα είναι πολύ εύκολα στον χειρισμό και στην συντήρηση και προσφέρουν όλα τα πλεονεκτήματα ενός διφασικού συγκροτήματος εξαγωγής ελαιολάδου:

- Παραγωγή **άθερμου ελαιολάδου**.
- **Απουσία υγρών αποβλήτων** μιας και υπάρχει η δυνατότητα εξαγωγής ελαιολάδου χωρίς την χρήση νερού.
- Το μοναδικό υποπροϊόν της επεξεργασίας της ελιάς είναι η **διφασική πυρήνα** υγρής μορφής. Η **πυρήνα** ως **στερεό υλικό** εμπεριέχει: **κουκούτσι** και **ψίχα ελιάς**, την **υγρασία/νερό** που προκύπτει από την επεξεργασία της ελιάς και **λάδι** σε ποσοστό 3%-4% . Η διφασική πυρήνα μπορεί με την κατάλληλη επεξεργασία να χρησιμοποιηθεί ως **ζωοτροφή**, **βελτιωτικό εδάφους** (λίπασμα) και **καύσιμη ύλη**.

Το σημαντικότερο ίσως πλεονέκτημα για τον **μικρό παραγωγό** είναι η δυνατότητα να επεξεργάζεται τις ελιές μέσα σε ελάχιστη ώρα από την συγκομιδή, βελτιώνοντας ακόμη περισσότερο την **ποιότητα** του **ελαιολάδου** και η δυνατότητα **απόλυτου ελέγχου** της διαδικασίας παραγωγής του ελαιολάδου.

Οι παρακάτω τύποι των διφασικών ελαιοτριβείων ψυχρής έκθλιψης **Toscana Enologica Mori** απευθύνονται σε μικρούς και μεσαίους **επαγγελματίες** παραγωγούς ελαιολάδου:

- **ΟΛΙΟΜΙΟ 150**, με μέγιστη δυναμικότητα 170 κιλά ελαιόκαρπο ανά ώρα. Η συνολική ισχύς του είναι 9Kw (**τριφασικό ρεύμα**). Είναι ιδανικό για παραγωγούς που η συνολική **ημερήσια συγκομιδή ελαιόκαρπου** δεν ξεπερνά τα **900-1100 κιλά**.
- **ΟΛΙΟΜΙΟ 200**, με μέγιστη δυναμικότητα 250 κιλά ελαιόκαρπο την ώρα. Η συνολική ισχύς του είναι 12Kw (τριφασικό ρεύμα). Είναι ιδανικό για παραγωγούς που η συνολική **ημερήσια συγκομιδή ελαιόκαρπου** δεν ξεπερνά τα **1400-1600 κιλά**.

Για να ολοκληρωθεί η **επεξεργασία** και **τυποποίηση του ελαιόλαδου** ενός μικρού παραγωγού, είναι απαραίτητος και ο παρακάτω **ελαιουργικός εξοπλισμός**:

- φίλτρο πλακών
- γεμιστικό φιαλών
- γεμιστικό για συσκευασίες 1L – 5L
- ταπωτικό για μεταλλικά βιδωτά πώματα
- ετικετέζα
- συρρικνωτής καψυλλίων

Το ενδεικτικό κόστος για τα παραπάνω μηχανήματα είναι 10.000 – 15.000 ΕΥΡΩ (ενδεικτικές τιμές τιμοκαταλόγου 2010). Εάν υπολογίσουμε και το κόστος για το **συγκρότημα εξαγωγής ελαιόλαδου** της σειράς **FRANTOINO** (δυναμικότητας 40-120 κιλά ελιάς την ώρα, ανάλογα με τον τύπο: **FRANTOINO**, **FRANTOINO PLUS**, **FRANTOINO PROFY**) τότε το συνολικό ύψος της επένδυσης ενός μικρού παραγωγού ανέρχεται στα 19.000 – 35.000 ΕΥΡΩ (ενδεικτικές τιμές τιμοκαταλόγου 2010), ποσό το οποίο σίγουρα είναι σημαντικό όχι όμως απαγορευτικό προκειμένου να μπορέσει κάποιος **μικρός παραγωγός ελαιολάδου** να εκμεταλλευτεί κατά τον **ιδανικότερο** και **οικονομικά πιο επωφελή τρόπο** την παραγωγή του.